

BU KAMBUR DÜZELİR Mİ?

FUAT AKYÜREK

Bu yıl 47'cisi yapılan Davos toplantılarının ana teması "duyarlı ve sorumlu liderlik"ti. Duyarlı ve sorumlu liderlik yapması beklenenler ise bugün dünyayı yönetenler! Yani hepimizin gözü önünde açlığı, yoksulluğu, savaşları, aşırı sömürü ve çalışmayı her geçen gün biraz daha yaygınlaştıranlar. İngiliz yardım kuruluşu Oxfam'ın son yayınladığı araştırmada, dünyanın en zengin 8 kişinin servetinin 3.5 milyar kişinin servetine eşit olduğu belirtilmektedir. Hatırlanacağı gibi bu sayı daha önce 62 kişi olarak belirlenmişti. Ama Credit Suisse artık rakamın 8 kişiye düştüğünü bildirdi.

Elbette bu rakamlar her alandaki mevcut durumla, yani yoksulların, açların, bebek ölümlerinin, günde 1 veya 2 dolarla yaşamak zorunda kalanların acı gerçekleriyle daha da yaygınlaştırılarak irdelenebilir. Bir köşe yazısı boyutlarında buna olanak bulunmuyor. Ama işin biraz daha iyi anlaşılabilmesi için dev 10 şirketin karının dünyadaki şirketlerin yüzde 80'inin toplamına eşit olduğu gerçeğini hatırlatalım. Bu eşitsizlik mevcut durum köklü bir dönüşüme uğramadan, yani dünya bir alt üst oluştan geçmeden düzelebilir mi? Her geçen yıl kötüleşen rakamlar olağan gidişat içerisinde bunun olanaklı olamayacağını açıkça ortaya koyuyor.

Bu tablonun düzelmesi neden olanaksızdır. Sorun acaba ülkelerin kötü ve düşüncesiz yöneticilerce yönetilmesinden mi kaynaklanıyor, yoksa daha temel ve köklü bir başka neden mi var? Genel olarak hemen hemen tüm ülkelerde, ülkelerin gelişmişlik düzeyine, dünya ekonomisi içerisinde tuttuğu yere göre zenginler ile fakirler, sömürülenlerle sömürenler arasında yine ülkelere göre değişen uçurumlar bulunuyor. Bu genel ve ortak bir özellik durumunda. Bu nedenle sorunu kötü ve düşüncesiz yöneticilere bağlamanın haklı bir gerekçesi bulunmuyor. Çünkü onlarda sermaye egemenliğinin temsilcileri olarak yönetiyorlar ve sorumlulukları bununla sınırlıdır. Elbette bazılar bu işi daha iyi veya daha kötü yapabilir ama bu da temel sorunu değiştirmiyor.

O halde sorun ne? Sorun milyarlarca insanın çalışıp ürettiği zenginlikleri bir avuç sermaye sahibinin el koymasındadır. Tüm dünyada fabrikaların, sektörlerin üretimleri birbirine bağlı hale gelmiştir. Ham ve yarı mamul maddeler ülkelerin sınırlarına bakılmazsınız tüm dünyayı dolaşmakta, üretim zincirleri birbirine bağlanmakta, sonuçta ortaya çıkan ürünler milyonlarca işçinin toplumsal üretiminin sonucu olarak önümüzde yığılmaktadır. Buna üretimin toplumsal karakteri denmektedir. Ama üretim bu denli toplumsalken bu üretimin ürünleri, yani sonuçta zenginlik olarak biriken değerler tek tek özel kişilerin mülkü olmaktadır. Çünkü bunlar üretim araçlarının sahipleridir, yani patronlar, bankalar, tekeller vb. Bugünün toplumunun temel ilişkisi işte budur! Yani üretimin toplumsal karakteri ile mülk edinmenin özel niteliği arasındaki temel karşıtlık.

Toplumları yiyip bitiren bu temel çelişki çözülmeden zenginliklerin paylaşımındaki bu adaletsizlik ve yine buradan kaynaklanan ekonomik krizler, savaşlar, kışkırtılan düşmanlıklar, dine, mezhebe, ulusal farklılıklara dayanan çatışmalar ortadan kaldırılamaz. Bu nedenden dolayıdır ki ne dünyanın tepesindekilerin bir araya gelerek "duyarlı, sorumlu liderliği" tartışmaları, ne de bunların besledikleri gazetelerin, yazarların, politikacıların daha altlarda yürüttükleri yatıştırma ve tabloyu güzelleştirme çalışmaları sonucu değiştirmemektedir.

Ama biz biliyoruz ki dünya halklarının gözünde bu sorunlar tüm çıplaklığı anlaşılır olmaktan henüz uzaktır. Sermayenin demagog politikacıları kitlelerin sorunlar karşısında çaresiz kalmasını istismar etmekte, onların bilincini çarpıtmakta, önlerine sahte düşmanlar sürmekte –mülteciler, din farklılıkları vb-gerici, ırkçı, faşist akımlar desteklenerek güçlendirilmektedir. "Demokrasinin beşiği" sayılan Avrupa'da bile bu tür akımların güçlenmesi, bazılarının hükümete gelmeleri, bazılarının iktidara aday olmaları gerçeği orta yerde durmaktadır. Bu akımlar tarafından kitlelerin öfkesi ve enerjisi gerçek düşmanlara karşı değil, temelde birlik olmaları gerekenlere karşı yöneltilmek istenmektedir. ABD'de Trump'ta aşırı gerici politikasıyla böyle bir dalganın üzerinde yükselmiştir.

Bütün bu gerici çabalar hiç kuşkusuz insanlığı ilerleyişinin önünü uzun süre kesemeyecektir. Yukarıda irdelenmeye çalışılan temel sorun ve bu sorundan kaynaklanan diğer bütün sorunlar işçi ve emekçi halkların önüne artık çözülmesi gereken sorunlar olarak geleceklerdir. Bu düzenin kamburu çoktur. Bu kamburlarda ancak mezarda düzelebilir. Mezar kazıcıların mücadelesi, bilinci, örgütü ilerledikçe, bugünün egemenlerinin son saati de yaklaşacaktır. Bu sondan hiç kuşku duymamak gerekir.

Şubat / 2017